

Doručování dle trestního řádu

Výzva ve smyslu § 251 odst. 1 tr. ř. je úkonem soudu, který je nutné adresátu doručit, neboť jen tak mohou nastat důsledky v tomto ustanovení vymezené, jenž se s výzvou spojují. Z uvedeného je proto nepochybné, že se zásadně doručuje na adresu určenou pro doručování, která je v případě advokátů adresou jejich sídla. Jak je shora uvedeno, nelze vyloučit ani možnost, aby bylo doručováno na elektronickou adresu, avšak to jen v případě, že adresát (obhájce) o takové doručení sám požádá.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 754/2011, ze dne 15.6.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného R. H., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 8. 2010, sp. zn. 3 To 41/2010, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 48 T 2/2009, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušuje usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 8. 2010, sp. zn. 3 To 41/2010. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Vrchnímu soudu v Praze přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12. 3. 2010, sp. zn. 48 T 2/2009, byl obviněný R. H. v bodě III. uznán vinným trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák. Podle § 148 odst. 3 tr. zák. byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou let, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti let. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. a § 50 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu či člena statutárního orgánu obchodních společností a družstev na dobu pěti let.

Rovněž bylo rozhodnuto o vině a trestu dalších obviněných, a to J. K. (body I., II., III., IV., V.), J. D. (bod I.), M. B. (bod II.) a F. J. (bod IV.).

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací odvolání, které proti shora uvedenému rozsudku podal obviněný R. H. usnesením ze dne 23. 8. 2010, sp. zn. 3 To 41/2010, podle § 253 odst. 3 tr. ř. odmítl, protože nebyly splněny náležitosti obsahu odvolání (o odvoláních, jež proti uvedenému rozsudku prvního stupně rovněž podali ostatní obvinění, rozhodl odvolací soud usnesením ze dne 18. 3. 2011, sp. zn. 3 To 41/2010 tak, že je podle § 256 tr. ř. zamítl).

Obviněný R. H. podal proti usnesení odvolacího soudu ze dne 23. 8. 2010, sp. zn. 3 To 41/2010, prostřednictvím obhájce Mgr. M. M. dovolání, jež opřel o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., neboť odvolací soud neměl splněny procesní podmínky pro postup podle § 253 odst. 3 tr. ř. Poukázal na to, že dne 20. 9. 2010 mu bylo doručeno shora uvedené rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, z jehož odůvodnění zjistil, že odvolací soud neprojednal věcně jeho odvolání proto, že byl obhájci obviněného dne 16. 6. 2010 doručen e-mailový přípis, aby doplnil blanketní odvolání, na což však obhájce nereagoval. Dovolatel poukázal na to, že obhájce není vlastníkem datové schránky, a předmětná výzva mu podle § 62 a § 251 tr. ř. nebyla řádně doručena způsobem trestním řádem předvídatelným. Z těchto důvodů postup odvolacího soudu považoval za nesprávný, protože obviněný byl zkrácen ve svých právech na spravedlivý proces. V důsledku těchto vad obviněný navrhl, aby

Nejvyšší soud podle § 265k tr. ř. rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Ačkoli byl opis dovolání obviněného doručen Nejvyššímu státnímu zastupitelství, to se k němu do dne konání neveřejného zasedání písemně nevyjádřilo.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

Podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., o něž obviněný dovolání opřel, je možné dovolání podat, bylo-li rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž by byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Podle textu podaného dovolání, v němž obviněný vytýká, že odvolací soud nesprávně jeho odvolání bez meritorního přezkoumání podle § 253 tr. ř. zamítl, byl označený důvod uplatněn v jeho první alternativě, neboť předmětná nesprávnost postupu odvolacího soudu podle obviněného spočívala v tom, že, aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí, odvolací soud uzavřel, že odvolání po obsahové stránce nespĺňovalo zákonem stanovené náležitosti. S ohledem na takto uplatněné výhrady Nejvyšší soud považoval označený dovolací důvod za naplněný, a protože neshledal důvod k odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku rozhodnutí, proti němuž bylo podáno dovolání v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a shledal, že dovolání je důvodné.

K uvedeným výhradám je nutné nejprve uvést skutečnosti vyplývající z obsahu připojeného spisu. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 3. 2010, sp zn. 48 T 2/2009, byl obviněnému R. H. doručen dne 2. 4. 2010 a jeho obhájci Mgr. M.M. dne 26. 3. 2010 na adresu jeho advokátní kanceláře (viz dodejky u č. l. 2955). Dne 13. 4. 2010 došlo Městskému soudu v Praze podání označené jako odvolání proti rozsudku ze dne 12. 3. 2010, sp. zn. 48 T 2/2009, s tím, že obhájce obviněného Mgr. M. M. toto blanketní odvolání do pěti pracovních dnů odůvodní. Je potřeba poznamenat, že v hlavičce textu tohoto podání je uvedeno jméno a adresa advokátní kanceláře jmenovaného obhájce, též telefonní číslo, faxové číslo a telefonní číslo mobilu. V závěru je označeno razítko tohoto obhájce, na němž je toliko adresa sídla advokátní kanceláře a je u něj připojen podpis obhájce (č. l. 2966). Na č. l. 2975 je založena výzva v podobě otisku e-mailové pošty s hlavičkou „Č. V. JUDr.“ od níž byla odeslána dne 16. 6. 2010 v 10.10 hodin (viz kolonka předmět) „odvolání výzva dle § 251 odst. 1 tr. ř.“ na adresu. Podle jejího obsahu JUDr. V. C. (předsedkyně senátu soudu prvního stupně) vyzvala obhájce Mgr. M. M., aby ve lhůtě pěti dnů od doručení přípisu odstranil vady, které obsahuje odvolání, když nespĺňovalo náležitosti obsahu odvolání podle § 249 odst. 1 tr. ř., s poučením, že pokud v uvedené lhůtě tak neučiní, bude odvolání podle § 253 odst. 3 tr. ř. odmítnuto. K této okolnosti spis již neobsahuje žádná jiná podání (ve spise jsou založena odvolání ostatních obviněných) a následuje až předkládací zpráva (č. l. 2983), z níž plyne, že Vrchnímu soudu v Praze byla dne 8. 7. 2010 předmětná trestní věc předložena s odvoláními všech obviněných včetně obviněného R. H. Za předkládací zprávou následuje č. l. 2984 obsahující otisk vyhledavače České advokátní komory „Vyhledávání advokátů a koncipientů“, kde jsou ohledně advokáta Mgr. M. M. uvedeny všechny rozhodné skutečnosti a je kromě jiných kontaktů zmíněna i e-mailová adresa. Ve vztahu k předmětné skutečnosti již spis obsahuje toliko protokol o neveřejném zasedání ze dne 23. 8. 2010, podle něhož bylo vyhlášeno předmětné napadené usnesení.

Podle § 251 odst. 1 tr. ř. nespĺňuje-li odvolání, které za obviněného podal obhájce náležitosti obsahu odvolání podle § 249 odst. 1 tr. ř., vyzve ho předseda senátu, aby vady odstranil ve lhůtě pěti dnů, kterou mu zároveň stanoví, a upozorní ho, že jinak bude odvolání odmítnuto podle § 253 odst. 3 tr. ř.

Z této dikce je patrné, že zde zákon minimalizuje možnost odmítnutí odvolání jen z formálních hledisek, a proto je ještě před předáním odvolání odvolacímu soudu předsedovi senátu soudu prvního stupně uložena povinnost přezkoumat podané odvolání z hlediska obsahových náležitostí stanovených v § 249 odst. 1, 2 tr. ř. Zjistí-li vady obsahu, vyzve k jejich odstranění. Výzva je opatřením předsedy senátu, a to zpravidla písemným sdělením, kterým odvolatele upozorní na konkrétní nedostatky a současně k jejich odstranění stanoví lhůtu, jíž zákon v uvedeném ustanovení přímo vymezuje na dobu pěti dnů. Podle v praxi převažujícího názoru, tato lhůta pěti dnů stanovená předsedou senátu soudu prvního stupně k odstranění vad obsahových náležitostí odvolání podle § 251 odst. 1 tr. ř. není propadná (i když existuje i opačný názor, viz rozhodnutí č. [59/2002](#) Sb. rozh. tr.). Má-li odvolací soud v době rozhodování o podaném odvolání již k dispozici podání, jímž odvolatel k výzvě předsedy senátu soudu prvního stupně odstranil vady obsahových náležitostí odvolání, i když se tak stalo po uplynutí stanovené lhůty pěti dnů, nemůže takové odvolání odmítnout podle § 253 odst. 3 tr. ř. (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2007, sp. zn. 5 Tdo 1261/2007, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu roč. 2008, seš. 43, pod č. T 1066, a náleží Ústavního soudu ze dne 3. srpna 2005, sp. zn. IV. ÚS 276/04, uveřejněn pod č. 149, ve sv. 38 Sb. nález. a usn. ÚS ČR). Z ustanovení § 251 odst. 1 tr. ř. tedy vyplývá, že předseda senátu (samosoudce) ve výzvě k odstranění vad podaného odvolání uvede nejen zákonnou lhůtu pěti dnů, v níž je nutno zjištěné vady odstranit, ale současně též určí konkrétní událost (okamžik), která je relevantní pro počátek běhu této lhůty (např. může za takovou událost stanovit den doručení uvedené výzvy). Splnění obou těchto předpokladů je nezbytné pro závěr, že lhůta pěti dnů byla v souladu se zákonem stanovena, a jen za dodržení těchto podmínek lze rozhodnout o odmítnutí odvolání podle § 253 odst. 3 tr. ř. (viz rozhodnutí č. [23/2005](#) Sb. rozh. tr.).

Vzhledem k takto vymezeným povinnostem předsedy senátu na odstranění vad obsahových náležitostí podaného odvolání, jejichž nedodržení má za následek odmítnutí odvolání bez věcného přezkoumání podle § 253 odst. 3 tr. ř., svědčí o významu potřeby, aby byla výzva především obhájci obviněného (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1439/2003, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu roč. 2004, seš. 3, pod č. T 669), dána jednoznačně na vědomí, tj. aby o doručení této výzvy obhájci nevznikaly pochybnosti. Rozhodným pro stanovení počátku ve výzvě uvedené lhůty je především okamžik, kdy je výzva stanovící tuto zákonnou lhůtu obhájci dána na vědomí. Je proto nezbytné, aby byl způsob, či postup dání této výzvy na vědomí prokazatelný, protože tato lhůta začíná plynout až od okamžiku, kdy se o ní ten, komu je adresována (obhájce), doví.

Z uvedeného je patrné, že je nutné, aby výzva k odstranění vad byla příjemci dána na vědomí způsobem, z něhož je zřejmé, že příjemce tuto výzvu obdržel, a kdy se tak stalo, tedy je potřeba takovou výzvu doručit.

Doručováním se rozumí úkon, jehož cílem je zajistit, aby písemnost, pocházející zpravidla od orgánu činného v trestním řízení, se dostala nebo alespoň mohla dostat do rukou adresáta.

Způsoby, jakým se mají doručovat písemnosti, jsou upraveny v ustanovení § 62 až 64a tr. ř., kde jsou stanoveny zásady, aby osoby, jichž se úkony trestního řízení týkají, o nich byly řádně a včas vyrozuměny a aby pokud možno nemohly mařit účinky s doručením spojené. Platí tedy, že nebyla-li písemnost doručena při úkonu trestního řízení, doručuje ji orgán činný v trestním řízení sám nebo prostřednictvím držitele poštovní licence a v případě, že by takové doručení nebylo úspěšné, i prostřednictvím orgánu obce nebo příslušného policejního orgánu. Doručují-li písemnost soud nebo státní zastupitelství samy, činí tak svými doručovateli nebo orgány justiční stráže.

Podle § 63 odst. 1 tr. ř. se pro doručování užije přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, který v ustanovení § 45 odst. 1, 2 o. s. ř. stanoví, že se písemnost doručuje při jednání nebo jiném soudním úkonu. Nedošlo-li k doručení písemnosti tímto způsobem, doručí ji soud prostřednictvím

veřejné datové sítě do datové schránky. Není-li možné doručit písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, soud ji doručí na žádost adresáta na jinou adresu nebo na elektronickou adresu. Podle § 46a odst. 1, 2 o. s. ř. se adresátu doručuje na adresu pro doručování, lze mu rovněž doručit na kterémkoliv jiném místě, na němž bude zastižen. Jestliže o to adresát požádá, soud doručuje na jinou adresu nebo elektronickou adresu, kterou mu sdělil, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, zejména může-li to přispět k urychlení. Tato adresa je pro dané řízení adresou pro doručování. Podle § 46b písm. f) o. s. ř. platí, že neuvede-li adresát ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu adresu místa v České republice, na kterou mají nebo mohou být doručovány písemnosti, je adresa pro doručování u písemnosti doručované prostřednictvím doručujícího orgánu u advokáta adresa jeho sídla.

Z těchto rozvedených podmínek a ve smyslu shora uvedené právní úpravy pro doručování je patrné, že výzva ve smyslu § 251 odst. 1 tr. ř. je úkonem soudu, který je nutné adresátu doručit, neboť jen tak mohou nastat důsledky v tomto ustanovení vymezené, jenž se s výzvou spojují. Z uvedeného je proto nepochybné, že se zásadně doručuje na adresu určenou pro doručování, která je v případě advokátů adresou jejich sídla. Jak je shora uvedeno, nelze vyloučit ani možnost, aby bylo doručováno na elektronickou adresu, avšak to jen v případě, že adresát (obhájce) o takové doručení sám požádá.

V projednávané věci obhájce Mgr. M. M. v podáních, jež soudu zaslal, uváděl toliko adresu svého sídla, event. telefonní čísla mobilu a pevné linky, či faxové číslo. Z žádného z jím učiněných podání nevyplývá, že by požádal o doručování na elektronickou adresu, kterou sám ani soudu nikterak nedal na vědomí. Proto, pokud předsedkyně senátu soudu prvního stupně obhájce Mgr. M. M. vyzvala prostřednictvím e-mailu, jenž zjistila z jiných zdrojů než z podání tohoto obhájce, nepostupovala v souladu s ustanovením § 63 odst. 1 tr. ř., potažmo s ustanovením § 45 a násl. o. s. ř. Z tohoto důvodu, jestliže mu uvedeným způsobem v doručované výzvě určila pětidenní lhůtu pro doplnění odvolání, nelze takto učiněný úkon považovat za řádně doručovaný. Jestliže obhájce obviněného v souladu s tímto pokynem nepostupoval, nelze proto, že nesplnil pokyny ve výzvě učiněné podle § 251 odst. 1 tr. ř. z této jeho nečinnosti tj. neodstranění vad vyvozovat důsledky ve smyslu § 253 odst. 3 tr. ř. V obsahu spisu ani nikde jinde není žádný doklad o tom, že obhájce předmětnou výzvu na svou e-mailovou adresu obdržel. Nelze-li stanovit, kdy byla předmětná výzva obhájci doručena, pak nemohl ani započít běh lhůty v uvedené výzvě předsedkyni senátu soudu prvního stupně stanovené, neboť její počátek byl určen „od doručení tohoto přípisu“. Za prokázané je možno mít jen to, že uvedený e-mail byl odeslán dne 16. 6. 2010 v 10.10 hodin (č. l. 2975). Jen ze skutečnosti, že byl odeslán nelze dovozovat, že byl obhájci skutečně doručen.

Jestliže obhájce v dovolání poukazoval na to, že mu výzva nebyla řádně doručena, pak se s jeho výhradou Nejvyšší soud ztotožnil a uvedeným nesprávným postupem tak byl naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., a proto dovolací soud zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 8. 2010, sp. zn. 3 To 41/2010, jakož i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a odvolacímu soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Výzva k doplnění odvolání bude muset být obhájci nejprve řádně doručena s určením lhůty, ve které bude nutné odvolání doplnit, a teprve poté bude možné předmětné odvolání znovu přezkoumat a rozhodnout o něm.

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)